

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**F. Ioannis Andreae Coppensteinii, Ordinis Prædicatorum
Theologi & Parochi Heidelbergæ Castigatio Apologiæ
Calvino-Catecheticæ**

Coppenstein, Johann Andreas

Moguntiaë, 1626

Ad Qvæst. LXXXIV. Quo pacto clauditur, & aperitur regnum cœlorum
Prædicatione Euangelij? Absolutione Sacramentali?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35247

Mira stupemus; noua cauemus; falsa conuincimus. Hæc contra nos pro se Minister citat; Sed pro nobis contra se, & suo pte se gladio ferit, ac perit.

VII. MINISTER ad proximè sequentem quæstionem 37. de Clauibus appendit laciniam de explosa Transubstantiatione; seque explicat, & implicat, idq; sic ratiocinando: 1. Si panis & uinum non transubstantiatur, omnino per se falsum est. Christum esse in Cœna præsentem secundum substantiam & essentialitatem sui Corporis corporaliter, ibidemque posse adorari. 2. Interim meta calumnia est, & mendacium nos veram Christi, aut Corporis eius præsentiam in Cœna negare: & credere nuda tantum symbola, sine re. Constat enim Christum, corpus & sanguinem eius in Cœna præsentem esse uerissimè realissimè; Et tantum abest, ut ex Signo concludamus Rei signatam Absentiam; ut ex ipso Signo inferamus Rei signatam Præsentiam: teste Caluino in 1. Cor. 11. Stapleio. Tertul. in Marcionem l. 4. c. 40. dicente: *Figura Corporis non fuisse; nisi Veritas esset Corpus.* &c.

RESPONDEO. Iudicet quicumque intelligens & æquus de Contradictione: *Mendacium est, nos veram Corporis Christi præsentiam negare: Et, Falsum est, Christum esse præsentem secundum substantiam sui Corporis corporaliter.* Verè propositiones verbo implicant; at sensu se explant: ut Caluinus 1. Cor. 11. quem allegat: *Mihi extra controversiam est, Veritatem hic cum Signo coniunctam esse: hoc est: non minus uerè nos (QUANTVM AD VIM SPIRITVALEM attinet,) participes Corporis Christi fieri, quam pane uescimur.* Ecce, ENERGIAM spiritalem asserit: hanc uocat Veritatem; negat CORPORALEM præsentiam substantialem. Ita ludunt æquiocatione ludiones sacrilegi. Simili cum æquiocatione accipit Minister pro se illud Tertulliani. Sed dic; *Quid est ueritas? Energia?* Ais. At hæc est species Veritatis, Christum ipsum abnegans.

AD QVÆST. LXXXIII.

Quid sunt Clauis regni cœlorum?

CALVINVS Instit. l. 4. cap. 6 § 4. *Quoniam Euangelii doctrina nobis cœli aperiuntur, eleganti metaphora inuenitur Clauium nomine. Iam non alio modo ligantur, & soluantur homines, nisi dum fides alios reconciliat Deo, alios sua incredulitas magis constringit.*

MINISTER cum Catechesi idem, Huius uero sensus

est, ait, non ipsam prædicationem Euangelii esse Clauem propriè, sed metaphoricè; quatenus per eam peccata à Ministro absoluitur & liberatur; Ideo nil opus erat hæc emendatione Parochi dicentis: *Minime prædicatione Euangelij; sed Sacramentalis absolutio.* Neque enim in Scripturis infrequens, instrumento tribuere, quod est proprium rei 2. Cor. 2. 16. Unde prædicatione uocatur *Verbum reconciliationis. salutis, uita;* quod per id reconciliatio creditur & peccatis, tanquam per *Ministerium*, 2. Cor. 5. 18. annunciat.

RESPONDEO. Duo hic inuoluit Apologista. 1. Forma Sacramentorum an sit Verbum prædicatum. Negamus: uide in *Luthero calu. par. 3. q. 5. & in Antichristo par. 3. q. 2.* 2. An à peccatis peccantes absoluantur per modum Iudicii; an Annunciationis? Istud Pontificij; hoc Aduersarij affirmant. Vide in *Luthero calu. par. 3. q. 93. 94. 95. &c.* Atque idcirco ex caluinizatione hic mea opus erat. Certè ista Ministri, (tua recipe uerba) nullius sunt momenti; quare ea merito transilimus: non, quod me, sicut te, uiget tempus, & Typographus: sed quod nil dignum afferens calamo, & publico.

AD QVÆST. LXXXIV.

Quo pacto clauditur, & aperitur regnum cœlorum Prædicatione Euangelij? Absolutione Sacramentali?

CALVINVS Instit. l. 4. c. 11. § 1. *Hoc deditur in dicitur & retinendis peccatis mandatum. Matt. 16. Ioan. 20. & illa deligando & soluendo Petro facta promissio; non alio debent referri, quam ad uerbi Ministerium.* &c.

1. MINISTER cum Catechesi disertius idem. 1. Sed arguit: Parochus, ait, Contritionem ponit post Absolutionem. Præcedit, si nescis, & præcedere debet in peccante uera Contritio antequam Absolutio ipsi posita Ministro applicari.

2. Ita tamen, ut non possit peccata retinere al cui, qui uerè peccat: Quod asserere uidetur Parochus istis: in seculis ibus perseverant inexpiati, seu uoluntarie non peccando seu peccatis eorum ab Sacerdote retentis: Quasi etiam liceat Sacerdoti peccata retinere peccantibus. &c.

RESPONDEO. AD I. Tenet solenne Minister, captiosum agendo cauillatorem: qui in scirpino nodum; atomosque causatur, ut lucere minus solem meridianum culpet. Omnino, (tua recipe uer-

pe verba) in eo puerilem suam inscitiam ostendit, atq; in rebus sacris, theologicisq; infantiam; aut certe superciliosam sui præ ceteris admirationem; qualem de se Goliath præ Davide profabat. Scire suum nihil putat; nisi alterum nescire dicat. Pueri apud nos, qui micare digitis sciunt, sciunt partium ordinem pœnitentiæ; quem proinde seruare, vel non, mihi sus deque: at Ministro non seruatum culpæ, reconditæ scientiæ visum est: quod puerilior eius inscitia est, aut cauillandi pruritus insolentior.

AD II. Similis hic superiori est cauilla: faniosa aduersum me; & propudiola scientiæ magnæ in re triuiali ostentatio. Quasi vero quicquam nesciat, non licere sacerdoti retinere peccata verè pœnitentibus: vt me inscite insinuat in seipsum autumat Minister.

II. MINISTER. Admittimus tria: Peccatorum confessionem, vt sine qua nemini in uigentia peccatorum daturâ Deo: Publicam Exhomologesin coram Ecclesia: & Particularem confessionem, priuatam coram Pastore, vt si quis angatur, vt se, nisi alieno adiutorio, nequeat explicare. Sed tria in auriculari Confessione damnamus: Ne essitatem eius: Particularem enumerationem: & præceptam dici.

I. Negamus esse necessariam: quia seruo pœnitens, Deoque confitens soli remissionem peccati consequitur: Vt Publicanus, Luc. 18. Et 1. Ioan. 1. 2. Si confitemur peccata nostra, fidelis est. &c. vt remittat. &c. Confitemur, inquam, Deo; is enim fidelis. Ita Aug. serm. 29. de verb. Apost. Ridiculi Papistæ eo ex loco auricularem confessionem probare nituntur. Bellarm. l. 3. de pœn. c. 4 § 18. fateatur solum probabiliter doceri. Verius omnino improbabiler, & inepte. Ita Chrysostr. in ad Hebr. hom. 31. Non dico, vt te produas in publicum; Neq; vt te apud alios accuses; sed obedi Propheeta dicenti: Reuerta Domino viam tuam. &c. Aug. l. 10. Confes. c. 3. nil sibi prodesse docet, si hominibus confitatur peccata; prodesse. a. si Deo.

RESPONDEO. AD I. Confessio Deo nunquam est omittenda; sed & illa Sacerdoti est etiam obeunda, tamen si hanc illa præueniat; neque ad hanc sit alligatus Deus; at nos sumus sic, vt nondum erat publicanus.

AD II. Ita Bellarm. vbi supra: Loquitur, omnium consensu, de confessione in specie singulorum: peccata nostra: Et faciendâ etiam homini: Quia illa fidelis & iustus, referuntur ad promissionem factâ de remittendis: at hæc fa-

cta est Sacerdotibus, Ioan. 20. quorum remiseritis &c. Quæ data potestas frustra foret, si confiteri Deo soli sat foret. Adeo: quorsum data esset potestas retinendi peccata; si Deo soli sat confiteri? Aut scriptura scripturæ foret contraria; aut alterutra superuacua. Nunc autem vna potius explicat aliam.

Ergo (tua recipe verba) omnino improbabiler, & inepte cauillatur Minister. Et ridiculi Calvinistæ ex eo loco auricularem Confessionem reprobare nituntur. S. Chryf. quoque suadet confessionem Deo fieri; Non ideo dissuadet auricularem. Augustinus culpât confessionem solis factam hominibus; & non Deo: quæ vana est: Vtraque verò necessaria simul.

III. MINISTER: II. Carpimus Auricularem singulorum peccati vt conscientia laqueum, & carnificinam; cuius nullum in Scriptura præceptum, vel exemplum. 1. Non illud, Matt. 3. Confitemur peccata sua: at non omnia, vel singula. Et ea confessio fuit publica, coram Ecclesia, de publicè admissis. 2. Deque hac intelligendi sunt Veteres patres. 3. Ita Pontificij, Vega, Rhenanus; qui auricularem culpât; item Acoſta, Bellarm. eius difficultatem exaggerat.

RESPONDEO. I. Vt Ioannis baptismus erat typus futuri Christi baptismi; ita & confessio ea typus fuit Christianæ Confessionis: eratque publica fortè; sed non sacramentalis. 2. De publica intelligendos S. Patres dicit; non docet Minister: at auricularem docet Bellarm. l. 3. de pœn. c. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. omnium ætatum, Patrumque consensu. 3. Quia autem in eam quandoque inieruentur seu corruptelæ, seu difficultates; hæc talia prosequentes Pontificij veteratorie interpretantur culpate auricularem.

IV. MINISTER: Tertio Negamus auricularem esse præceptam iure diuino, vel Institutam à Christo, vel Apostolis: Anathema dicimus Tridentino, id assenti.

2. Quod Bellarm. l. 3. de pœn. cap. 4. probare nititur frustra. Nam de isto, Actor. 19. Veniebant confitentes & annunciantes Actus suos, Lorinus ait: Nullus ex antiquioribus probat hanc Sacramentalem Confessionem; ex recentioribus aliqui negant hic agi de illo.

3. Illud lac. 5. Confitemini alterutrum peccata vestra: id est, inuicem; non dicitur, Sacerdoti: sed vt legitur, orate pro inuicem. i. quilibet pro quolibet: ita & confessione mutua infirmitates & *μωγεπλδμωλα*. i. lapsus detegite ad consolationem mutuam, vel ad de-

precationem pro inuicem. Huc & Scriptura, & S. Patres nos hortantur: item

4. Glossator ait, *institutam Confessionem Vniuersali Ecclesia traditione potius, quam ex Noui, aut V. Testam. auctoritate*. Ita & Chyff Bellarmius, & de Valentia idem agnoscunt, & B. Rhenanus.

RESPONDEO. I. Confessionis auricularis instituendae Promissio Specialis Petro est facta à Christo. Matt. 16. *Tibi dabo CLAVES regni caelorum*. &c. Item Vniuersalis, Apostolis cunctis. Matth. 18. *Quaecunque alligaueritis*. &c. Demum exhibitio promissae potestatis formaliter traditae, est ipsissima Confessionis Diuina Institutio, ac Praeceptio. Ioan. 20. *Accipite Sp. Sanctum, quoniam*. &c.

Atqui singula ista duo docent, 1. Promissam, datamque Potestatem, Iudicalem; & non Annunciariam esse: 2. Ideoque Sacramentalem Confessionem, auricularem esse, fierique debere sit euincunt.

1. Quia CLAVES dantur ad aperiendum, & claudendum; non ad significandum, esse vel clausum, vel apertum. Deinde: Magistratui dantur clauis in signum potestatis practicae; non tantum significatiuae: Ergo sic pariter & promissae, & traditae sunt Apostolis Clauis.

2. *Ligare, & Soluere* sonant Actum soluendi; non Annunciationem esse ligatum, aut solutum. Hinc ait, *Remissa, ligata, soluta ERUNT*, scilicet post Actum: ac annuntiatio est remissionis, ligationis, solutionis iam ante factae; non modo faciendae.

3. Annunciandi spiritum impertit, Act. 2. misso in linguis igneis S. Spiritu. At Spiritum remittendi peccata dedit cum hac cerimonia; *Insufflauit, & dixit*: &c. Ita & S. Patres apud Bellarm. l. 3. de pen. cap. 5. 6. &c.

RATIO fauet multiplex. 1. Quia Annuntiatio sit de peccatis iam remissis per Fidem; Ergo, fide sola remissionem operante, illa superuacua est. 2. Ergo nemo perire possit, deficiente eum Annunciatione, aut Reconciliatore; cum fides esse prompta cuique possit. 3. Ergo surdi non possent reconciliari; quod annunciantem audire non queant: 4. Ergo quilibet Christianus, aut Christiana possit Reconciliari; nam potest annunciare. Plura vide apud Bellarm. vbi su-

pra. Po. ro Confessio auricularis sic docetur: 1. Officium Iudicariae Potestatis acceperunt ideo Apostoli ut exercerent idem in reos sibi subiectos: Quippe in iudicandi non potest dari sine obligatione iudicandorum. Et exercuerunt, Act. 19. 2. Cor. 5. lac. 5. 1. Ioan. 1. Atqui reos iudicare nequierunt, nisi prius cognouissent de re: tu: Cognoscere vero hunc non est, nisi reo aut palam, aut secreto confitente ex conscientia. Atque haec ipsa est auricularis confessio.

Quocirca cum Traditio potestatis iudicariae est iure diuini instituta; eo ipso pariter eiusdem Executio est praecipua: Ad hanc vero necessaria est Confessio rei: Ergo & haec iure diuino simul est quae Instituta, quae Praecepta. Institui autem, praecipique non potuit, (tanquam Sacramentum) praeterquam à solo Christo immediate.

2. Quia dicitur *Quorum remisistis*. &c. q. d. non promiscue & indefinite omnibus remittitis; sed quos absoluendos iudicaueritis. Et haec est specialis cognitio conscientiarum. At annuntiatio seu praedicatio faciendae est *Omnibus*. Item scire quibus remittenda, quibus retinenda peccata sint, esse nequit nisi ex penitente conscientiarum inspectione: At haec fit in auriculari confessione.

3. *Ad haec*: tametsi de Institutione ac praecipio minus liqueret: (quod tamen dederim minime) certe ab Apostolis est fidenter, ceterorum more Sacramentorum, practicata, ac etiam iussa: quod tali in Re factitare ex se non praesumissent.

4. *Deinum*; secus docentes iam olim archiheretios sunt condemnati: Vt *Montanista* & *Novatianus*, sub annum 254. negantes specialem Absolutionem; & per consequens Confessionem; *Audiani*, sub annum 341. Confessionem, & Absolutionem admittentes; sed reiecta satisfactio. *Massaliani*, sub ann. 361. peccata remittentes; sed poenitentiae & S. Canonum nulla habitatione. *Vvicelista*, sub annum 1135. negantes Confessionem Sacramentalem; Sicut hodie Caluiniani, cum Nouatianis.

Quare, qui cum Ministro dicunt anathema Tridentino, ii simul & S. Scripturam, ipsum quo

que Christum anathematizant: ergo ipsi anathema sunt.

AD II. Dico 1. Bellarminus eo in cap. 4. ducit probationes à Praxi Apostolorum; postquam cap. 2. ex Institutione ipsa Veritatem demonstrasset; vti iam strictim ex eo perscripsi. Itaque Ministri candorem, vt alias plerumque, hic desidero, vt qui fundamenta capitis 2. inuoluit silentio; producitque practica loca; quasi his firmiora non suppetent: Et quasi ibidem non luculentius doceret Bellarminus intentum, quam Minister. Lorinus verò ita senserit: ergo ille potius erit audiendus, quam cum plurimum consensu Bellarminus?

AD III. Iam, vt ad superiora, ibidem respondit Bellarminus. Oportuisset Ministrum prius ipsum refutasse; dein sua produxisse. Vide ipsum; nõ ego tibi hic eum perstrinxerim compendio. Quid? ipsius S. Iacobi dictum transuersum agis atque detorques; mihi, aliisque Pontificiis pareceres? In talibus non responsione, sed reprehensione dignus es; si Dei seruum litigare deceret.

AD IV. Distingue: Glossator, & alij sentiunt; Ab Vniuersali Traditione, non ipsum Sacramentum, eiusque Præceptum; sed præcepti Determinationem in modo, tempore, casu, & causa, &c. dispositum potius, quam institutum, dici, ac esse.

AD QUÆST. LXXXVIII.

Quibus partibus constat conuersio hominis ad DEVM?

CALVINVS Inst. l. 2. c. 4. & lib. 3. c. 3. Contraia Catech. si & Ministro promit.

MINISTER. 1. Imperite dicit Patochus Conuersionem ad Deum constare etiam Remissione peccatorum; quæ certe illius non pars, sed effectus est potius & fructus consequens.

2. Remissio quoque peccatorum est pura pura actio Dei extra nos: Conuersio autem est actio Dei in nobis; siue potius Actio nostra per Gratiâ Dei. Itaque Remissio non potest esse pars nostræ conuersionis.

3. Ita Scripturæ suadent Mortificationem & Viuificationem.

RESPONDEO. Imo suus Ministro Paræus respondet in Explic. Catech. q. 88. §. 3. Conuersionis

pars prior Mortificatio continet, 1. Agnitionem peccati, & iræ Dei; 2. Dolorem de vtroque; 3. Detestationem & fugam peccati: Viuificatio tria contraria: Agnitionem misericordiæ Dei & Christi: Lætitiâ ex placato Deo natam: Studium nouæ obedientiæ. Hæc tria in viuificatione, si rem spectes ipsam, quid sonant nisi remissionem peccatorum; quæ Mortificationem inter ac Viuificationem media interuenit? vt Viuificatio sit effectus potius Remissionis.

Iterum Paræus: §. 4. Conuersionis causa Principalis est Deus: Instrumentalis proxima, Fides: Instrumentales mediæ, Lex, & Euangelium. Non omninò malè: benè, si Remissionem expressisset.

Renouationis internæ hic est processus ac ordo: 1. Peccator iacet: 2. Dei gratia excirat iacentem præueniens: 3. Huic assentiens eligit pœnitentiâ: 4. Opera facit pœnitentiæ: 5. Sic disposito gratia Iustificationis infunditur. Et hæc continet Remissionem & Renouationem in quasi renatis: Ita, si libet, prolixius discat Minister ex Lutherocaluinista par. 4. q. 47. 48. 50. ne porro tum inepte ineptiat, ac hæreticisset.

AD II. Sicut in ouo superiore non vnus solum struthio latuit hæreticus; ita & in hoc: Remissio, ait, est pura pura actio Dei extra nos, scilicet non imputantis nobis peccata. Quæ est hæresis. Intra nos est, vt scias, impressaque in anima qualitas permanens obice peccati remoto; non tecto solum. Vide Lutherocalu. par. 4. qq. 61. 63. 64. & Antichristum par. 4. q. 15. Scripturæ vè ò nos hortantur ad mortificationem concupiscentiæ in nobis, & ad Viuificationem per augmentum gratiæ acquirendæ conseruandam.

AD QUÆST. LXXXIX.

Quid est mortificatio veteris hominis?

CALVINVS Institut. l. 3. cap. 3. ferè ita dictauit Catechismo: *verè de peccatu dolere, eaque fugere.*

MINISTER: Culpat Excaluinizarorem addentem ista. *Non quidem propriè: sed passionum ac appetituum in ordinem redactio sub lege Christi.* Quia hæc in Scripturis includitur sub voce peccati.

RESPON-